

BESTRIJDING LAAGGELETTERDHEID: VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN

5 juni 2018

De Vereniging van Openbare Bibliotheken geeft u in het licht van het geplande AO laaggeletterdheid op 13 juni a.s. graag de visie van openbare bibliotheken op deze kwestie. De openbare bibliotheken zitten in een succesvolle transformatie van louter boekenuitleen naar partner in de brede persoonlijke ontwikkeling van iedereen, op het gebied van lezen, educatie, ontmoeting, ontplooiing en ontspanning.

De moderne bibliotheek is sterk verankerd in het lokale domein en kent circa 3,8 miljoen leden en ruim 6 miljoen unieke gebruikers. Er worden jaarlijks circa 80 miljoen boeken uitgeleend. Het aantal jeugdleden groeit en in 2016 werden door de gezamenlijke bibliotheken 97.000 (!) activiteiten georganiseerd op diverse gebieden. Kortom: de bibliotheek is een belangrijk en vitaal onderdeel van de lokale samenleving waar jong en oud, rijk en arm, man en vrouw, wit en zwart, hoog opgeleid en laag opgeleid elkaar ontmoeten. Een belangrijk maatschappelijk instituut dat we als samenleving moeten koesteren en in ere moeten houden. De bibliotheek is een voorziening die als hoofdtaak heeft geletterdheid te bevorderen door leesbevordering en leesplezier. De aandacht voor laaggeletterdheid laat zien dat steeds mensen en organisaties dit probleem onderkennen en er iets aan willen doen.

Wat zien de bibliotheken als cruciaal?

1. Voorkomen is beter dan genezen

Niemand wordt laaggeletterd geboren. Dat wordt je pas gedurende je leven. Inzet van preventieve leesbevordering zou hoge prioriteit moeten hebben. Met extra middelen voor leesbevordering kunnen bibliotheken en partners als de kinderopvang, peuterspeelzalen en het onderwijs, meer doen om taalarme gezinnen te bereiken en kinderen en hun ouders te helpen om het belang van lezen in te zien en leesplezier te ontwikkelen. Graag zien wij dat een gedeelte van het extra geld dat is uitgetrokken voor de bestrijding van laaggeletterdheid wordt geïnvesteerd in preventie en niet alleen in curatie. Van de €19,6 miljoen voor de bestrijding van laaggeletterdheid gaat nu €2,5 miljoen naar preventie en de rest naar curatie. Dat is weinig. Terwijl we allemaal weten: voorkomen is beter dan genezen.

2. Intensiveer bestaande programma's

Voor landelijke programma's zoals [Boekstart en De Bibliotheek op school](#), zetten bibliotheken alle zeilen bij om juist op de leeftijd dat kinderen leren lezen, leesplezier te bevorderen. Het leesbevorderingsprogramma Kunst van Lezen, onderdeel van Tel mee met Taal, kent twee landelijke programma's voor leesbevordering. Dat zijn Boekstart en de Bibliotheek op school. Daarnaast zouden er ook nieuwe programma's ontwikkeld moeten worden waarmee moeilijker te bereiken doelgroepen kunnen worden aangesproken. Zo ontwikkelden bibliotheken samen met de voetbalclubs het programma [Scoor een boek!](#) Daarin laten voetbalsterren zien dat lezen cool is. En wordt lezen binnen het sociale verband van de voetbalclub ook op de agenda gezet. De VOB pleit voor meer middelen voor de landelijke programmering en voor aanvullende programmering.

3. Samenwerking met het onderwijs

De samenwerking met het onderwijs die door de bibliotheken wordt opgezet zou minder vrijblijvend moeten zijn. Scholen kunnen er nog steeds voor kiezen hun eigen koers te varen waar het gaat om leesbevordering. De landelijke programmering van samenwerkingsprogramma's met het onderwijs De Bibliotheek op school zou geen vrijblijvende moeten zijn.

De Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) vertegenwoordigt als brancheorganisatie van ruim 160 leden de gemeenschappelijke belangen van de openbare bibliotheken, de provinciale ondersteuningsorganisaties (POI's) en verschillende landelijke organisaties. De openbare bibliotheken verlenen diensten aan zo'n zes miljoen gebruikers - waarvan er bijna vier miljoen lid zijn - en alle scholen. 6.700 mensen (4000 fte) hebben een baan in de openbare bibliotheek.